

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.smf@regeringskansliet.se

Remiss av SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

LRF Skogsägarna har beretts möjlighet att lämna ett yttrande på remissen av slutbetänkandet av 2024 års skogspolitiska utredning. Utredaren har lämnat flera viktiga förslag som kan förtydliga regelverket för skogsbruket och skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, tydligare uppföljning av klimat- och miljöarbetet och ett förbättrat arbete med skogliga frågor i EU.

Om LRF Skogsägarna

LRF Skogsägarna är en branschavdelning inom LRF med ansvar för de skogliga frågorna. LRF Skogsägarna är också branschorganisation för de tre skogsägarföreningarna [Södra](#), [Mellanskog](#), och [Norra skog](#).

Viktiga frågor för LRF Skogsägarna är att stärka äganderätten, främja en skogspolitik med "frihet under ansvar" och att skapa en balans mellan produktions- och miljömål inom skogsbruket. LRF Skogsägarna arbetar för att skogsägare ska kunna bruka sin skog på ett hållbart och rättssäkert sätt.

Övergripande synpunkter

Skogsbruk är en långsiktig verksamhet som ofta sträcker sig över generationer. Sveriges skogsägare behöver stabila förutsättningar där deras pågående markanvändning säkerställs för att kunna investera i både ökad skogsproduktion och naturvärden.

Utredarens förslag stärker både näringsfrihet och investeringsvilja inom skogsbruket, i linje med det uppdrag som utredningen haft. Genom ökad tydlighet, moderniserade regelverk och förbättrad samverkan mellan myndigheter och markägare skapas bättre förutsättningar för ett aktivt och ansvarstagande skogsbruk i hela landet.

Det är viktigt att dessa förslag ses som en helhet. Produktionshöjande åtgärder står inte i motats till klimat- och miljö och gynnar både de som äger skogen och Sverige som land.

Yttrande över förslagen i slutbetänkandet

Kapitel 4. Synliggör skogens klimatnytta

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag.

Vi är mycket positiva till utredarens förslag kring skogens klimatnytta. Vi instämmer i bedömningen att dagens systemavgränsningar ofta ger en otillräcklig och ibland missvisande bild av skogens verkliga bidrag till klimatarbetet. Utredningens ansats innebär ett tydligt och välkommet steg mot ett mer vetenskapligt grundat och långsiktigt synsätt i klimatpolitiken.

Kapitel 5. Ny syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag.

Ett mål för hur mycket skogsmark vi behöver ha tillgängligt för skogsproduktion för att idag och i framtiden klara samhällets efterfrågan på skogsråvara är ett välkommet förslag. Det är viktigt för att vi ska använda samhällets medel (skattemedel för att finansiera skydd av skog) på ett effektivt sätt. Skogen och skogsbruket är viktigt inte bara för den enskilda skogsägaren utan för svensk ekonomi, regional utveckling, arbetstillfällen och klimatarbetet.

5.2 Miljöhänsyn vid skogliga åtgärder

LRF Skogsägarna tillstyrker förslaget. Kulturmiljövärden i skogen skulle med utredarens förslag ges en högre status.

Vi delar utredarens bedömning om att dagens modell med generell hänsyn vid skogsbruksåtgärder även framgent ska vara gällande. Med generell hänsyn bevaras och ges utrymme för utveckling av strukturer och miljöer som är viktiga för den biologiska mångfalden.

5.3 Skydd för fåglar

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag.

Utöver utredarens förslag behövs ytterligare ett förtydligande i författningskommentaren. Bestämmelserna i fågeldirektivet syftar inte till att skydda livsmiljöer såsom tolkningen blivit i Sverige. Det framgår tydligt av EU:s fågeldirektiv att livsmiljöerna ska skyddas med andra instrument, främst Natura 2000-områden.

Utifrån det vi vet så tillämpar inget annat land i EU fågeldirektivet som Sverige.

Nedan följer ett förslag till ny författningskommentar. Den utgår från Skogsutredningens förslag där ändringar markerats med rött.

Första stycket 4 ändras på så sätt att det anges att det ska vara fråga om en störning, som väsentligt påverkar möjligheten att bibehålla eller återupprätta fågelpopulationen till en tillfredställande nivå, för att förbudet ska aktualiseras. Fjärde punkten genomför artikel 5 d i fågeldirektivet. Att en störning väsentligt påverkar populationens status

innebär en påverkan av sådan omfattning att den har en avgörande negativ inverkan på fågelpopulationens bevarandetillstånd.

*I första hand avses med en sådan störning att enskilda exemplar av fåglar direkt påverkas, exempelvis genom att deras beteende, häckning eller överlevnad störs i sådan grad att det får en väsentlig in verkan på populationens status. Förbudet tar alltså primärt sikte på **tillfälliga eller upprepade** störningar som drabbar faktiska fåglar.*

Syftet med bestämmelsen är således inte att ge livsmiljöerna i sig ett skydd. Skydd av fåglarnas livsmiljöer bör, i den mån det anses nödvändigt för att bibehålla eller återupprätta en tillfredsställande population, istället ske genom bestämmelser i 7 kap miljöbalken eller 7 kap 3§ jordabalken. Av artikel 4 i EU:s fågeldirektiv framgår att det strikta skyddet av den fysiska miljön i fåglars livsmiljöer i första hand ska omfatta Natura 2000-områden.

Ett ytterligare tillägg till punkten fyra är att den tillfredsställande nivån ska bedömas även med beaktande av ekonomiska krav och rekreationsbehov. Detta tillägg ger uttryck för syftet med fågeldirektivet på det sätt som anges i direktivets artikel 2. En tillfredsställande nivå ska bedömas utifrån flera olika kriterier och innebär en ytterligare begränsning av störningsförbudet. Det är de behöriga myndigheterna på grundval av tillförlitliga vetenskapliga rön som ska fastställa vilken nivå som ska anses som en tillfredsställande nivå för den be rörda fågelarten.

5.4 Upphävande av områdesskydd

LRF Skogsägarna tillstyrker förslaget.

Naturvärden förändras över tid, och skydd bör kunna anpassas och avslutas om de naturvärden som avsågs skyddas inte längre finns kvar eller om staten har andra prioriteringar. Detta bör innebära att samhällets resurser används på ett mer effektivt sätt för naturskydd.

Det är också rimligt att återbetalningsskyldighet föreligger under vissa förutsättningar, i linje med gällande bestämmelser.

5.5 Inför skogsmarksskyddsområden i fjällnära skog

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag.

Vi vill samtidigt understryka vikten av att ersättning vid områdesskydd i fjällnära skog fortsatt sker på ett tydligt, rättssäkert och skyndsamt sätt. Det är avgörande för att upprätthålla förtroendet för skyddssystemet och markägares vilja att medverka. Att avskaffa rätten till ersättning vid nekat avverkningstillstånd ska inte försvåra för de skogsägare som omfattas.

Kapitel 6. Mer variationsrikt skogsbruk.

LRF Skogsägarna välkomnar utredarens analys av variationen i skogsbruket och delar bedömningen om att ett variationsrikt skogsbruk handlar om mer än andra brukningsmetoder än trakthyggesbruk. Det stora enskilda ägandet har en stor betydelse för ett variationsrikt skogsbruk där varje familjeskogsägare har egna mål och tankar som sitt brukande. En bevarad ägarstruktur ser vi därför som centralt för ett variationsrikt skogsbruk tillsammans med ökad kunskap och rådgivning.

Kapitel 7. Ökad rådgivning

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag. Förslagen är välkomna och ligger i linje med de förändringar av Skogsstyrelsens myndighetsutövning vi sedan länge efterfrågat.

Kapitel 8. Ökad skogsproduktion

8.1 Ett produktionsmålssystem för uppföljning och utvärdering

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag. De förslag till indikatorer och preciseringar som utredaren lägger fram bör ligga till grund för utformningen av ett produktionsmålssystem.

Ett produktionsmålssystem med det befintliga skogspolitiska produktionsmålet och en strukturerad uppföljning/utvärdering av detta skulle skapa en tydligare balans mellan skogspolitikens två jämslida mål. Med kunskap från utformningen av och uppföljningen av miljömålssystemet är det av central betydelse för produktionsmålet att dess preciseringar och indikatorer utformas så att de är motiverande för skogsbrukets aktörer. Utformningen bör även ta hänsyn till landets drygt 300 000 familjeskogsbrukare och deras olika mål med sitt skogsinnehav. Ett produktionsmål får inte upplevas som tvingande utan ska skapa incitament och väcka intresse hos de skogsägare som vill investera i produktionsfrämjande åtgärder.

8.2 Skogsodlingsmaterial

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

Vi ser positivt på utredarens förslag som ökar förutsättningarna för lyckade förnyringar genom regelförenklningar och satsningar för att säkra tillgången på kvalitativa frö- och plantmaterial.

8.3 Främmande trädarter

LRF tillstyrker förslagen.

För att i ett föränderligt klimat säkerställa en fortsatt god tillväxt, klimatanpassning och försörjningstrygghet är en översyn av användningen av främmande trädslag välkommet. Många av de trädslag som klassas som främmande trädslag har funnits länge i Sverige och det finns god kunskap medan det för andra trädslag som skulle kunna vara aktuella att använda i Sverige behövs mer forskning.

8.4 Bättre återväxter

LRF tillstyrker förslagen.

8.5 Bättre ungskogar

LRF tillstyrker förslagen.

8.6 Gödsling

LRF tillstyrker förslagen.

Gödsling är både en klimateffektiv och ekonomiskt lönsam åtgärd, särskilt i produktionsskogar där tillväxten ökar snabbt och därmed också upptaget av koldioxid. Om den ökade biomassan dessutom skapar mervärde för skogsägaren och används för att ersätta fossilintensiva material ökar nyttan ytterligare.

8.7 Askgödsling

LRF Skogsägarna delar utredarens bedömning.

8.8 Begränsa skogsskadorna

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag och delar de bedömningar han gör. Skogsskador är ett stort problem för landets skogsägare och med ett varmare klimat ökar risken. Ett proaktivt arbete och resurser för övervakning, förebyggande åtgärder och forskning är därför centralt för att minimera risker.

8.9 Viltskador på skog

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag.

8.10 Lägsta ålder för förnygringsavverkning

LRF Skogsägarna tillstyrker förslaget.

Vi delar utredarens bedömning om att det saknas vetenskaplig grund för dagens regler med olika LÅF på marker med samma ståndortsindex beroende på om skogen finns i norra eller södra Sverige.

Vi delar även utredarens resonemang om att fler skogar borde avverkas senare för att klimatnyttan och den ekonomiska avkastningen ska bli optimal för skogsägaren.

8.11 Robusta vägar säkrar tillgången på biomassa

LRF Skogsägarna tillstyrker utredarens förslag.

Nyligen presenterades en strategi för enskilda vägar som arbetats fram i samverkan mellan LRF, Skogsindustrierna, Skogforsk, Sveriges Åkeriföretag och Riksförbundet Enskilda Vägar där Trafikverket, Skogsstyrelsen och Sveriges Lantbruksuniversitet SLU har bidragit med sin kompetens på området.

Utredarens förslag och denna strategi bör ligga till grund för det fortsatta arbetet för att skapa förutsättningar för att rusta upp, framtidssäkra och stötta förvaltningen av landets enskilda vägar.

Kapitel 9. Nytt forskningsprogram

LRF Skogsägarna tillstyrker förslaget.

Kapitel 10. Inför ett evidensbaserat beslutsfattande

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

Det finns ett behov av att höja kvaliteten på beslutsunderlag och konsekvensbeskrivningar. Ett strukturerat och transparent evidensbaserat arbetssätt tillsammans med heltäckande konsekvensbeskrivningar kan bidra till att förbättra underlagen för politiska ställningstaganden och myndighetsutövning, vilket är avgörande för ett hållbart och förutsägbart skogsbruk. LRF delar uppfattningen om att den instans som ansvarar för att ta fram evidens är fristående från både genomförande och beslutsfattande. Detta för att säkerställa objektivitet och undvika intressekonflikter, vilket utredaren också tydligt belyser.

Kapitel 11. Ett tydligare Sverige i EU

11.1 Sveriges arbetssätt i EU i skogliga frågor

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

Utredaren har lämnat bra förslag på hur Sveriges arbetssätt i EU kan stärkas för att skapa en tydlighet och proaktivitet.

11.2 Utvecklad rapportering till EU

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

Vi välkomnar utredningens ambition att tydliggöra ansvar och skapa större transparens kring Sveriges internationella rapportering.

Det är angeläget att rapportering som riskerar att få rättsliga eller politiska konsekvenser för markanvändningen, exempelvis avseende gynnsam referensareal, sker med större förankring och helhetsperspektiv. Val av tolkning av definitioner kan innebära påverkan på mark till ett värde på hundratals miljarder kronor, rättssäkerhet och förutsättningar för företagande på landsbygden. Vi ser därför positivt på förslaget att Regeringskansliet ges en tydligare samordnande och vägledande roll i dessa sammanhang. Samtidigt är det viktigt att fortsatt ta tillvara den fackkunskap som finns hos statistikansvariga myndigheter.

11.3 Den europeiska gröna given

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

Den europeiska gröna given har inneburit en omfattande påverkan på svensk skogspolitik – och i förlängningen på det privata skogsbruket.

Vi välkomnar att utredaren föreslår att regeringen beslutar om principer för implementeringen i syfte att undvika överimplementering och öka effektiviteten i genomförandet av EU-lagstiftningen.

Kapitel 12. Tydligare miljökvalitetsmål

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

De svenska miljömålen har en viktig roll i att sätt mål för och följa upp arbetet för en bättre miljö och en hållbar framtid. Idag styrs mycket av vårt nationella miljöarbete av EU-förordningar och internationella åtaganden. Att införliva dessa i och harmonisera det svenska miljömålssystemet skulle bidra till en ökad tydlighet.

En översyn av de svenska miljömålen för att göra dem tydliga, mätbara och realistiska är välkommet. Med tydliga miljömål är det lättare att skapa effektiva verktyg och acceptans bland de som berörs.

12.7 Lösningförslag för miljökvalitetsmålet Levande skogar

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

En översyn och uppdatering av miljökvalitetsmålet Levande skogar är mycket välkommet. Såsom det är utformat idag är det omöjligt att nå. För att skapa förutsättningar för ett effektivt och motiverande miljöarbete i skogen behövs ett realistiskt miljömål.

Att uppföljningen ska ske evidensbaserat ökar trovärdigheten och tilliten till de resultat som presenteras.

12.8 Lösningförslag för miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan

LRF Skogsägarna tillstyrker förslagen.

Avslutningsvis

LRF Skogsägarna vill avslutningsvis tacka för möjligheten att inkomma med ett yttrande på utredningens slutbetänkande. Skogsägarna är avgörande för klimatnytta, biologisk mångfald och svensk landsbygdsutveckling. En rättssäker och förutsägbar skogspolitik är en förutsättning för att det arbetet ska kunna fortsätta.

De förslag från utredningens del- och slutbetänkande som nu ligger på bordet skapar förutsättningar i denna riktning – men väldigt mycket återstår och tiden är knapp. Med detta som bakgrund uppmanar LRF Skogsägarna regeringen att öka takten i reformarbetet kopplat till skogspolitiken men också att göra det grundligt.

För LRF Skogsägarna

Magnus Kindbom
Skogsdirektör

Elin Sunesdotter
Skogspolitisk expert